

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO

Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021 - 2022

Maakuntavaltuusto 19.11.2019 § 21

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
puhelin 015 321 130
email kirjaamo@esavo.fi
faksi 015 321 1359

Kotisivu:

www.esavo.fi

Julkaisu:

Etelä-Savon maakuntaliiton talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021 - 2022
Julkaisusarjan nro: 159/2019
ISBN 978-952-5932-59-1
ISSN 1455-2930

Mikkeli 2019

SISÄLLYSLUETTELO

MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS	1
TYÖTÄ KOKO ETELÄ-SAVON HYVÄKSI	4
Luottamushenkilöhallinto	4
Virasto	4
MAAKUNTASTRATEGIAN PÄIVITYS SUUNTAAN MAAKUNNAN KEHITTÄMISTÄ TULEVAAN	6
Maakunnan kehittämistä tukevat prosessit vuonna 2020	8
Maakunnan kehittäminen jatkuu maakuntaohjelman ja maakuntakaavan linjauksin	11
YHTEISTYÖ, EDUNVALVONTA JA VIESTINTÄ	15
TALOUDELLISET VOIMAVARAT	17
Talousarvio 2020	18
Talousarvion rakenne	19
Talousarvioehdotukseen sisältyvät hankkeet	19
TALOUSARVIOTAULULUKOT VUOSILLE 2020 – 2022	21

Maakuntajohtajan katsaus

Etelä-Savolla edessään haasteellinen vuosi

Suomen vahva talouskehitys taittumassa

Etelä-Savon talouden näkymät vuodelle 2020 riippuvat keskeisesti siitä, miten koko maan talous kehittyy lähivuosina. Vielä viime vuonna vahvassa vireessä ollut Suomen talouskasvu on kuluvan vuoden aika heikentynyt.

Valtiovarainministeriö arvioi 7.10.2019 julkistamassaan talousennusteessa BKT:n kasvavan tänä vuonna 1,5 %. Vuoden 2020 kasvuksi ennustetaan 1,0 % Vuonna 2021 talouden ennustetaan kasvavan 0,9 %.

Talouteen kasvunäkymiin vaikuttaa merkittävästi kansainvälisen talouden heikentynyt kehitys. Suurimmat kansainväliset riskit liittyvät talouskasvun hidastumiseen ja kauppasotien laajenemiseen.

Kuntien talous on vuonna 2019 kiristynyt ja ennusteet vuodelle 2020 näyttävät vielä huonommilla. Kuntien menot kasvavat, mutta verotulojen kehitys on heikompaa kuin keväällä arvioitiin. Valtionosuudet eivät lisäänty.

Maan hallituksen tavoitteena on tasapainottaa kuntataloutta. Hallitus on kuitenkin toimillaan lisännyt kuntien menoja. Maakuntaliiton taloudessa vuosille 2020 noudatetaan tiukkaa linjaa. Kuntien maksuosuuksiin ei vuonna 2020 esitetä muutoksia. Vuoden 2020 aikana valmistaudutaan Joroisten ja Heinäveden siirtymiseen pois maakunnasta.

Etelä-Savon yrityksillä edelleen myönteiset näkymät

Etelä-Savon yritysten kehitysnäkymät näyttävät edelleen myönteisiltä, vaikka talouden kasvu ei ole maakunnassa yltänyt valtakunnan keskitasolle. Etelä-Savon työllisyystilanne on selkeästi parantunut edellisestä vuodesta. Työttömyys on koko maan keskitasolla.

Joillakin toimialoilla on jo havaittavissa vaikeuksia osaavan työvoiman saatavuudessa. Tarjolla olevan työvoiman ammattitaito, henkilökohtaiset ominaisuudet ja työtoiveet eivät aina kohtaa työnantajien odotuksia.

Palvelualat ovat keskeinen työllistäjä Etelä-Savossa. Maakunnan työllisistä kaksi kolmesta työskentelee palvelualoilla. Jalostuksessa työskentelee neljäosa ja alkutuotannossa joka kymmenes.

Pk-yritysvaltaisessa Etelä-Savossa yrittäjien osuus työllisistä on kaikista maakunnista toiseksi korkein. Haasteena Etelä-Savossa on kasvuyritysten vähäinen määrä ja yritysten vähäiset panostukset investointeihin ja tutkimus- ja kehitystointimintaan. Haasteita ovat myös supistuvat paikallismarkkinat ja yritysten sukupolvenvaihdokset.

Etelä-Savon haasteet ovat ikärakenteen muutokseen varautuminen ja väestön vähenemiseen

Maakunnan talouden myönteisen kehityksen edellytyksinä ovat yritysten lisääntyvä kansainvälistyminen, työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen ja osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen.

Ongelmiin löydettävä ratkaisuja

Maakunnan väestön kokonaismuutos on jatkunut vuoden 2019 alkupuolella edelleen negatiivisena. Elokuun loppuun mennessä väestön kokonaisvähennys oli 1442 henkilöä. Kuten aiempina vuosina koskee suurin huoli muuttotappiota. Väestökehitykseen kuitenkin on vaikuttanut yhä enemmän syntyvyyden alentuminen.

Vuoden 2019 aikana on syntyvyys Etelä-Savossa kuten koko maassa edelleen alentunut. Syyskuussa julkaistun Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuonna 2040 Etelä-Savossa olisi noin 26 600 asukasta nykyistä vähemmän. Heinäveden ja Joroisen vuonna 2021 tapahtuvan maakuntavaihdoksen huomioiden Etelä-Savon väkiluku on ennusteen mukaan vuonna 2040 yhteensä 110 545. Lisäksi Etelä-Savo tulee olemaan yhä edelleen ikääntynein maakunta.

Ennakoidun väestökehityksen suunta on huolestuttava, mutta samalla tulee muistaa, että ennusteen laatimisen mittauspisteet ovat vuosissa 2014-2018. Nämä vuodet olivat maakunnalle ja varsinkin Savonlinnan seudulla Opettajankoulutuslaitoksen lakkautuksen myötä erityisen synkät. Valoisempaa väestöennusteessa on se, että kokonaisnettomuutto kääntyisi Etelä-Savossa positiiviseksi vuonna 2027.

Ennuste ei tarkoita, että se sellaisenaan toteutuisi. Voimme omilla määrätietoisilla toimillamme vaikuttaa kehityksen kulkuun. Maakunnan elinvoiman lisäämiselle on hyviä edellytyksiä. Maakunnan strategisia kärkiä vahvistamalla voimme luoda houkuttelevan ympäristön yritysille ja asukkaille.

Maakuntaohjelmaa pannaan täytäntöön

Maakuntaohjelman 2018-2021 täytäntöönpanoa jatketaan. Maakuntaohjelma perustuu vuonna 2016 hyväksytyyn Etelä-Savon maakuntastrategiaan. Maakuntaohjelmalla vastataan maakunnan haasteisiin kohdentamalla toimenpiteet edistämään ihmisten hyvinvointia, elinkeinoelämän kasvua ja kansainvälistymistä, matkailua, biotalouden tuotantoa sekä älykästä erikoistumista.

EU:n koheesiopoliittika keskeinen osa edunvalvontaa

Euroopan Unionin monivuotiset rahoituskehykset vuosille 2021-2027 vaikuttavat keskeisesti Etelä-Savon tulevaan EU-rahoitukseen. Lokakuussa 2019 rahoituskehysä koskeva päätös EU:ssa on edelleen tekemättä.

Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on Itä- ja Pohjois-Suomen erityispiirteiden huomioon ottaminen ja riittävän koheesiorahoituksen turvaaminen näille alueille tulevalla EU:n ohjelmakaudella.

Liikenneyhteyksiin panostuksia lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

Saavutettavuuden parantaminen on keskeinen osa maakunnan elinvoiman kehittämistä. Tärkein viiden Itä-Suomen maakunnan yhteinen tavoite on vuonna 2019 ollut raideyhteyksien nopeuttaminen niin, että sekä Savon että Karjalan radoilla matka aika Helsinkiin ja Pietariin lyhentyisi kolmeen tuntiin.

Liikenne- ja viestintäministeriö päätti selvittää keväeseen 2020 mennessä, mikä valitaan Helsingistä itään suuntautuvan radan linjaukseksi. Etelä-Savon maakuntaliitto on kannattanut linjausta Helsingistä Porvoon kautta Kouvolaan.

Vuoden 2020 aikana Etelä-Savon maakuntaliitto valmistelee maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja on mukana myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelussa.

Maakuntauudistus uudelle kierrokselle

Vuoden 2016 aika käynnistynyt uudistuksen esivalmistelu päättyi 8.3.2019 valtakunnallisen valmistelun raukeamiseen. Siihen asti valmistelu toteutettiin maakuntaliiton vetovastuulla ja valtion pääosin rahoittamana.

Antti Rinteen hallituksen ohjelman mukaan sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen toteutetaan siten, että itsehallinnollisia maakuntia on 18.

Hallitusohjelman mukaan itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin. Tämä valmistellaan parlamentaarisesti vuoden 2020 loppuun mennessä.

Etelä-Savon kannalta keskeinen kysymys on se, millainen alue muodostaa sote-uudistuksen valmistelun perustan. Lokakuussa 2019 on ratkaisematta, miten uudistuksen valmistelu käytännössä toteutetaan. Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on yhtenäinen, maakuntaliiton toiminta-alueen kattava valmistelu.

Maakuntaliiton strategia päivitetään

Maakuntaliiton viraston nykyinen strategia on vuodelta 2011. Maakunta- ja sote-uudistuksen päättymisen myötä on korostunut tarve päivittää maakuntaliiton omaa toimintaa koskeva strategia. Maakuntaliiton toiminta jatkuu voimassa olevan lainsäädännön pohjalta. Maakuntaliiton toiminnan painopisteiden, toimintatapojen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseksi tarvitaan selkeät, uudistetut suuntaviivat. Tämä strategiatyö on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2020 aikana.

20.10.2019
Pentti Mäkinen
maakuntajohtaja

Työtä koko Etelä-Savon hyväksi

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntaliiton ylin päättävä elin, maakuntavaltuusto, aloitti nykyisen toimikauden syksyllä 2017. Maakuntavaltuustossa on 67 jäsentä ja sen poliittinen jakauma on seuraava:

- Suomen Keskusta 24
- Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue 18
- Kansallinen Kokoomus 11
- Vihreä liitto 6
- Perussuomalaiset 4
- Suomen Kristillisdemokraatit 3
- Vasemmistoliitto 1

Maakuntavaltuusto kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä.

Maakuntahallitus on 13-jäseninen ja siinä paikkajakauma on seuraava:

- Suomen Keskusta 5
- Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue 4
- Kansallinen Kokoomus 2
- Perussuomalaiset 1
- Vihreä liitto 1

Maakuntahallitus kokoontuu 10 – 12 kertaa vuodessa.

Tarkastuslautakunta toimikaudella 2017–2021 on 5-jäseninen ja siinä ovat edustettuina maakunnan kolme suurinta poliittista puoluetta.

Virasto

Maakuntajohtajan johdossa ja hänen alaisuudessaan toimii maakuntaliiton virasto, jossa on 32 ammattilaista tekemässä työtä maakunnan hyväksi.

Maakuntaliiton henkilöstö yksiköittäin 2020

Yksikkö	Henkilömäärä	HTV
Aluekehitys	12	12,0
Aluesuunnittelu	5	4,75
Hallinto ja kehittäminen	9	8,6
Maakuntajohtajan esikunta	6	5,0
Yhteensä	32	30,35

Virasto resursseineen huolehtii siitä, että liitto pystyy toimimaan ja saavuttamaan sille asetetut tavoitteet. Vuonna 2020 on viraston oman toiminnan kehittämisen avainvuosi, joka on seurausta vuoden 2021 alussa tapahtuvasta muutoksesta jäsenkuntien määrässä ja samalla viraston rahoituksen suuruudessa. Tämä on tarpeen myös siksi, että pitkään jatkuneen ja keväällä kariutuneen edellisen maakuntaudistuksen valmistelun sivussa maakuntaliiton viraston oma kehittäminen on ollut hiljaiselolla.

Tavoitteet vuodelle 2020:

- Valmistaudutaan kahden kunnan maakunnan vaihdon vuonna 2021 aiheuttamaan muutokseen viraston taloudessa oman toiminnan kehittämissuunnitelman laadinnalla ja toteutukselle
- Hallinnon, taloushallinnon ja hankkeiden maksatuksen prosesseja sujuvoitetaan
- Johtamisprosesseja kehitetään edelleen, tavoitteena laadukkaat palvelut niin liitonvirastossa kun sidosryhmäyhteistyössäkin
- Toimintaprosesseja tiivistetään entisestään ja tavoitellaan tehokkaita organisointimalleja

Maakuntastrategian päivitys suuntaa maakunnan kehittämistä tulevaan

Tavoite vuodelle 2020:

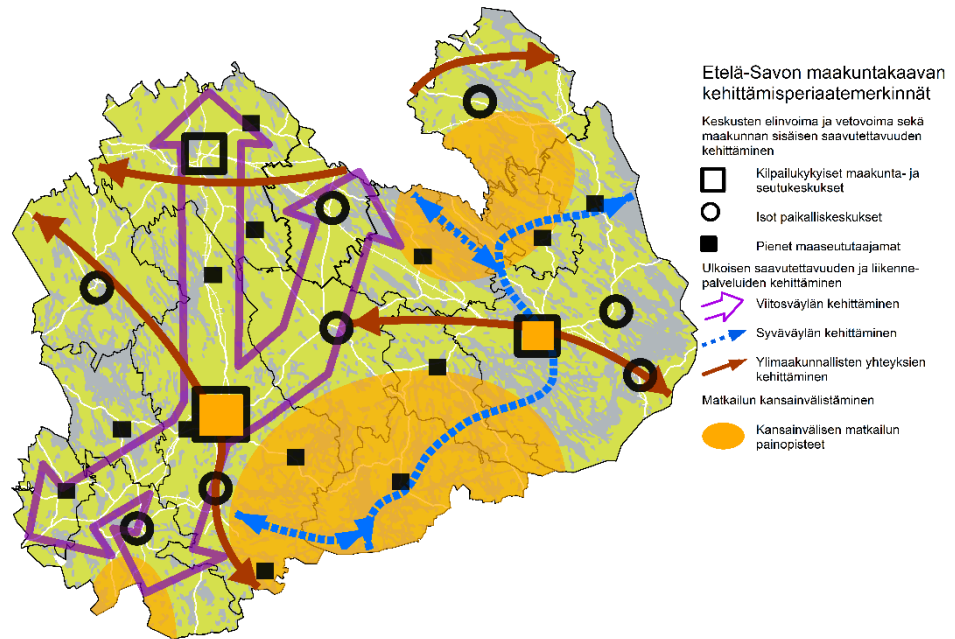
Yhdessä päivitetty maakuntastrategia nivoo yhteen maakunnan kehittämisen linjaukset. Etelä-Savon maakuntaa menestyy siten, että ihmisillä on työtä ja toimeentuloa, arki sujuu, asukkaat ja ympäristö voivat hyvin ja maakunta houkuttelee asukkaita, investointeja ja matkailijoita. Tätä tavoitellaan maakunnan omia vahvuuksia kestävästi hyödyntäen ja älykkäästi erikoistuen.

Etelä-Savon maakuntastrategia perustuu kolmelle kärjelle, jotka ovat metsä, ruoka ja vesi. Strategia on pohjana maakuntaohjelmalle ja maakuntakaavalle.

Maakuntastrategian päivittäminen on liiton vuoden 2020 keskeinen tehtävä. Strategia uudistetaan tai päivitetään valtuustokausittain, ja nyt tälle työlle on aivan erityinen tilaus tuoreen hallitusohjelman myötä ja valmisteilla olevan EU:n uuden budjettikauden kynnyksellä. Maakunnan toimijoilta on jo saatu suuntaviivoja työlle: metsä, ruoka ja vesi on hyvä ja yhteiseksi koettu pohja, ja elinvoimastrategiaa halutaan työstää maakuntaa laajasti osallistavassa ja avoimessa prosessissa. Päivitetty maakuntastrategia on tarkoitus viedä syysvaltuuston 2020 hyväksyttäväksi.

Nykyisen maakuntastrategian ja maakuntaohjelman keskeinen sisältö.

Alueidenkäytön suunnittelun kehittämissperiaatemerkinnyt Etelä-Savon maakuntakaavassa.

Hallitusohjelma antaa hyvät lähtökohdat Etelä-Savon kehittämiselle. Se lupaa mm. elinvoimaa koko maahan, sen sisältöpainotukset – ml. ilmastotavoitteet - tukevat Etelä-Savon maakuntastrategian ja -ohjelman valintoja, jokaisessa maakunnassa on korkeakoulu, yliopistokeskukset, Itärata ja Savonlinnan erityistarpeet on huomioitu. Hallitusohjelma antaa myös vahvan mandaatin maakunnalle sekä kansallisessa että EU:n aluepolitiikassa: 18 maakuntaa toimii aluekehittämismviranomaisina, ja Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasema, rahoitussäntö ja tukien pysyvyys EU:n koheesio- ja aluepolitiikassa turvataan.

Maakuntaliitto panostaa myös maakuntakaavoituksen ajantasaisuuden arviointiin uusitun seurantaraportin mukaisesti. Kuntakerroksen ja eri toimijoiden kanssa yhteistyössä tapahtuvan maakunta- ja kuntakaavoitustarpeiden sekä selvitystarpeiden arvioinnin perusteella maakuntaliitto varautuu maakuntakaavoituksen käynnistämiseen syysvaltuustossa 2020. Tällöin kaavan päivityksessä pystytään huomioimaan täysimääräisesti maakuntastrategian linjaukset.

Vuonna 2020 maakuntaliitto pitää ajan tasalla maakunnan kehittämistä ohjaavat ohjelmat ja suunnitelmat sekä edistää niiden tavoitteita kaikissa tekemisessään ja kaikissa prosesseissaan.

- Maakuntaliitto päivittää Etelä-Savon maakuntastrategian – Puhtaasti paras! –laajassa ja osallistavassa prosessissa vuoden 2020 aikana.
- Etelä-Savon maakuntaohjelma vuosille 2018-2021 arvioidaan vuoden 2020 aikana.
- Maakuntaliitto toteuttaa ja edistää maakuntaohjelmaa kaikissa tekemisessään ja kaikissa prosesseissaan huomioiden tarvittaessa toimintaympäristön muutokset ja maakuntastrategian päivitysprosessin.
- Maakuntaliitto laatii yhteistyössä jäsenkuntien, ELY-keskuksen ja muiden keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman. Toimeenpanosuunnitelmaa kehitetään edelleen maakunnan kehittämisen ja edunvalvonnan työkaluna ja viestinnän ja vuoropuhelun tarpeisiin.
- Maakuntaliitto arvioi maakuntakaavan ajantasaisuutta käynnistää maakuntakaavan päivityksen.

Maakunnan kehittämistä tukevat prosessit vuonna 2020

Tavoitteet vuodelle 2020:

- Aluekehityksen ennakointi ja tietopalvelu tuottavat tarpeellista ja oikeaa tietoa käyttökelpoisessa muodossa laajasti maakunnan toimijoiden käyttöön. Ennakointi tuottaa tilannekuva-aineistoa myös maakunnan ja valtion välisen vuoropuhelun tarpeisiin.
- Maakuntakaava ja maakuntaohjelma ovat ajan tasalla ja edistävät ja mahdollistavat maakunnan tavoiteltua kehitystä.
- Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma konkretisoi kehittämislinjauksia, kokoaa edunvalvonnan tarpeita ja tuottaa pohjaa maakunnan vuoropuhelulle valtion kanssa.
- Rakennerahasto-ohjelma tukee tehokkaasti ja vaikuttavasti maakuntastrategian ja -ohjelman toimeenpanoa.
- Maakuntaan tulee merkittävästi myös muuta kansallista ja EU:n kehittämis- ja investointirahoitusta ja yksityisiä investointeja.
- EU:n tulevan rakennerahastoratkaisun sisältö, rahoitus ja sen alueellinen kohdentaminen sekä hallintojärjestelmä ovat Suomen, itä- ja Pohjois-Suomen ja Etelä-Savon kannalta mahdollisimman hyvät.
- Elinvoimapolitiikan edellytyksiä vahvistetaan maakunnan sisäisessä ja ulkoisessa yhteistyössä.
- Maakunnan asema elinvoimapolitiikassa vahvistuu hallitusohjelman linjausten pohjalta.
- Maakunnan fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus on kilpailukyinen.

Tietopohjan ja yhteistyön merkitys korostuvat entisestään aluekehitys- ja elinvoimatyössä ja maakuntaliitto kehittää jatkuvasti aluekehityksen kokonaisvaltaista tilannekuvaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Maakunnan ennakointityö ja sivusto www.esavoennakoi.fi/tilannekuva muodostavat tälle kehitystyölle hyvän perustan.

Maakuntaliitto laatii oman maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2004. Maakuntaliitto panostaa myös Itä-Suomen puheenjohtajamaakuntana Itä-Suomi yhteistyöhön liikenneasioissa sekä ensimmäiseen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmatyöhön vaikuttamiseen Etelä-Savon ja Itä-Suomen kilpailukyisen saavutettavuuden turvaamiseksi. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman sekä 12-vuotisen investointiohjelman luonnos tulevat lausunnonle loppuvuodesta 2020. Vastaavasti maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa on tarkoitus esitellä maakuntavaltuustolle syksyllä 2020.

Maakuntaliiton toimintaa keskeisesti ohjaava lainsäädäntö on muutoksessa. Alueiden kehittämistä koskevan lainsäädännön uudistaminen on käynnissä, ja lakikokonaisuus on tarkoitus saada voimaan vuoden 2021 alusta uuden EU-ohjelmakauden käynnistyessä. Valtioneuvosto tarkentaa omia aluekehittämisen linjauksiaan uudessa aluekehittämissäätöksessä kuluvan vuoden lopulla. Viime hallituskauden maakuntauudistusvalmistelusta ainakin maakunnan ja valtion aluekehitys-

tämisen keskustelumenettely saataneen uuteen lakiin. Vireillä on myös maankäyttö- ja rakennuslain uudistus. Tavoitteena on, että hallituksen esitys uudeksi maankäyttö- ja rakennuslaiksi valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisessa tarkastellaan valtakunnallisten tavoitteiden, maakunnallisen alueidenkäytön suunnittelun ja kuntakaavoituksen roolista.

Suomen EU-puheenjohtajuuskauden kunnianhimoisena tavoitteena on saada aikaan ratkaisu monivuotisesta rahoituskehiksestä vuoden 2019 loppuun mennessä. Uusi Euroopan parlamentti kuitannee edellisen parlamentin jo käsittelemät keskeiset rakennerahastoja koskevat asetukset. Uusien viitevuosien ottaminen rahoituslaskelmien pohjaksi nostanee Suomen laskennallista saantoa komission viimevuotisesta esityksestä. Suomessa ohjelmavalmistelu etenee työ- ja elinkeinoministeriön johdolla Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Etelä- ja Länsi-Suomen valmisteluryhmissä. Poliittiset linjaukset ohjelmarakenteesta, sisällöstä ja rahoituksen alueellisesta kohdentumisesta Suomessa saataneen syksyn 2019 edetessä.

Maakuntaliitto kehittää edelleen aluekehityksen ennakointia ja tietopalvelua ja levittää tuloksia laajasti toimijoiden käyttöön.

- Maakuntaliitto toteuttaa ESR-rahoitteista Esavoennakoi 360° -Etelä-Savon ennakointihanketta 2019 – 2022.
- Maakuntaliitto kokoaa ja analysoi tilasto- ja ennakointitietoa sekä vahvistaa ja monipuolistaa tietopohjaa laatimalla ajankohtaisia tilanne- ja tulevaisuus katsauksia ja selvityksiä maakunnan kehittämisen kannalta keskeisiltä aihealueilta.
- Maakuntaliitto tuottaa maakunnan tilannekuvan kannalta keskeistä aineistoa mm. valtion ja maakuntien välisen vuoropuhelun tarpeisiin.
- Maakuntaliitto tehostaa ja systematisoi maakunnan tulevaisuuskenaarioiden seuranta- ja skenaarioiden käyttöä maakunnan kehittämisessä.
- Maakuntaliitto aktivoi ja sparraa maakunnan ennakointiverkoston toimintaa ja kehittää alueen verkoston osaamista järjestämällä tulevaisuus koulutuksia.
- Maakuntaliitto jatkaa yhdessä koulutuksen järjestäjien ja työelämän toimijoiden kanssa osaamistarpeiden ennakointia, tietopalvelun kehittämistä sekä arviointiprosessia
- Maakuntaliitto kehittää edelleen tilasto-, paikka- ja muuta tietopalvelua kuntien ja yhteistyökumppaneiden suuntaan sekä maakunnan kehittämisen tueksi hyödyntäen ja kehittäen esavoennakoi.fi-sivustoa

Rakennerahasto-ohjelmalla 2014-2020 toteutetaan maakuntaohjelmaa.

- Maakuntaliitto ohjaa, edistää ja seuraa aluekehitysviranomaisena Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 toimeenpanoa maakunnassa ja Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyössä. Liitto seuraa ohjelman rahoituskehiksen käyttöä, suuntaa hakuja ja kehittää hakumenettelyjä ja hanke-toimintaa sekä seuraa hankerahoitusta ja ohjelman vaikuttavuutta. Maakuntaliiton vetovastuulla toimivat maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) ja sen sihteeristö ovat tässä työssä keskeiset yhteistyöfoorumit. Etelä-Savo saa ohjelmasta yhteensä noin 177 miljoonaa euroa EU:n ja valtion rahoitusta vuosina 2014-2020. Maakuntaliiton, ELY-keskuksen ja mahdollisten muiden viranomaisten myöntövaltuudet vuosille 2019 ja 2020 on sovittu rahoitussuunnitelmassa, jonka MYR hyväksyi syksyllä 2018. MYR tarkistaa tarvittaessa rakennerahasto-ohjelman rahoitussuunnitelmaa ja maakuntaliitto varautuu muihin ohjelman päättymisen edellyttämiin toimiin vuonna 2020.

- Maakuntaliitto toteuttaa välittävänä viranomaisena Suomen rakennerahasto-ohjelmaa 2014-2020 maakunnassa ja Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyössä. Maakuntaliitto osoittaa rahoitusta maakuntaohjelman mukaisiin hankkeisiin ja seuraa hankkeiden vaikuttavuutta.

Muuta ohjelmatyötä ja rahoituksen saamista maakuntaan edistetään.

- Maakuntaliitto osallistuu Kaakkois-Suomi – Venäjä ENI CBC -ohjelman toimeenpanoon. Ohjelman hallintoviranomaisena toimii Etelä-Karjalan liitto. Ohjelman kokonaisrahoitus vuosina 2014–2020 on yhteensä 72 miljoonaa euroa, josta puolet on EU-rahoitusta ja toinen puoli Suomen ja Venäjän rahoitusosuutta. Linkki ohjelman sivuille: <https://www.sefrcbc.fi/fi/>
- Maakuntaliitto osallistuu muuhun kansainväliseen, kansalliseen ja alueelliseen ohjelma- ja hanketyöhön sekä edistää rahoituksen saamista maakuntaan ja hanketoimijoiden pääsyä rahoituksen piiriin. Liitto toimii aktiivisesti Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kansainvälisessä verkostossa ja muilla kansainvälisen yhteistyön foorumeilla vahvistaen kumppanuusverkostoja ja etsien rahoitusmahdollisuuksia. Maakuntaliitto syventää Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa -pilotissa aloitettua yhteistyötä.

Vuoden 2020 jälkeiseen EU-budjettikauteen valmistaudutaan ja vaikutetaan.

- Maakuntaliitto osallistuu tulevan EU-budjettikauden sisältöjä ja rahoitusta koskevaan kotimaiseen ja eurooppalaiseen edunvalvontatyöhön ja ohjelmavalmisteluun yhdessä muiden maakuntien (erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Kaakkois-Suomen), ministeriöiden (erityisesti TEM, EU4-jaosto sekä ohjelmavalmistelun eri työryhmät), kansainvälisten kumppaneiden (erityisesti NSPA-alue, Pietari ja Leningradin alue) sekä maakunnan toimijoiden kanssa.
- Maakuntaliitto osallistuu tulevan ohjelmakauden rakennerahasto-ohjelman hallintojärjestelmän valmisteluun. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliitot ovat myös tulevalle kaudella ohjelmarahoitusta välittäviä toimielimiä.
- Maakuntaliitto pitää Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston apua käyttäen tiiviisti yhteyttä EU-instituutioihin, ensisijaisesti Euroopan komissioon ja parlamenttiin.
- Itä- ja Pohjois-Suomen Elinkeinot murroksessa -pilotti vahvistaa maakuntien keskusteluyhteyttä komission alue- ja kaupunkikehityksen pääosaston sekä eurooppalaisten toimijaverkoston kanssa. Maakunnallinen Elinkeinot murroksessa -hanke aktivoi maakunnan innovaatiotoimijoita ja yrityksiä hyödyntämään eurooppalaisia verkostoja ja rahoituslähteitä.

Elinvoimapolitiikan edellytyksiä vahvistetaan valtakunnallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

- Maakuntaliitto on aktiivinen toimija elinvoimapolitiikan edellytysten kehittämiseen liittyvissä valtakunnallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa, työryhmissä ja muussa päätöksentekoon vaikuttamisessa. Vuonna 2020 Etelä-Savo on sekä Suomen maakuntien että Itä-Suomen maakuntien puheenjohtaja ja vastaa yhteistyöhön liittyvistä valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä.
- Maakuntaliitto varautuu tarvittaessa jatkamaan laajapohjaisen maakunta-uudistuksen valmistelua.

- Maakuntaliitto osallistuu ja vaikuttaa aktiivisesti maakuntien elinvoimapolitiikkaan liittyvään valtakunnalliseen valmisteluun ja maakuntien yhteistyöhön, ml. aluekehityslainsäädännön uudistaminen.

Maakunnan fyysistä ja digitaalista saavutettavuutta kehitetään yhdessä.

- Maakuntaliitto toimii aktiivisesti alueen saavutettavuuden parantamiseksi. Maakuntaliitto valmistelelee maakunnan omaa liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, jatkaa aktiivista yhteistyötä Itä-Suomi-tasolla edunvalvonnassa sekä vaikuttaa uuden hallituskauden liikennepolitiikkaan ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmätyöhön yhteistyössä muiden Itä-Suomen maakuntien kanssa
- Maakuntaliitto edistää maakunnan digitaalisen verkon kehittämistä, digitaalisten palveluiden toimivuutta ja kansalaisten digivalmiuksien parantamista yhteistyössä sidosryhmien kanssa

Maakunnan kehittäminen jatkuu maakuntaohjelman ja maakuntakaavan linjauksin

Maakuntaliiton sisällölliset kehittämistavoitteet maakuntaohjelmasta:

- Hyvinvoivat ihmiset ja ympäristö - Etelä-Savo on sujuvan arjen ja laadukkaan ympäristön maakunta
- Elinkeinoelämän kasvu ja kansainvälistyminen – Etelä-Savo kasvaa kansainvälisyydestä ja digitaalisuudesta
- Matkailu ja vapaa-aika – Etelä-Savo kansainvälistää Saimaan matkailua
- Kestävä biotalous – Etelä-Savo synnyttää biotalouteen uutta liiketointa ja innovatiivisia, kestäviä toimintamalleja
- Älykäs erikoistuminen ja innovaatiot – Etelä-Savo luo ketteriä innovaatioita strategisilla kärkialoilla

Maakuntaliitto toteuttaa ja edistää maakuntastrategian tavoitteita ja sisältöjä yhteistyössä kuntien ja sidosryhmien kanssa prosesseissaan, joista keskeisimmät ovat maakuntaohjelma ja maakuntakaava. Niiden toteuttamista maakuntaliitto edistää omalta osaltaan mm. hankerahoitusta ohjaamalla, maakunnan yhteistyötä kokoamalla, yhteistyöhön maakunnan ulkopuolella osallistumalla sekä edunvalvonnan keinoin asioita edistäen ja resursseja vahvistaen. Tähän työhön tarvitaan kaikkien maakunnan toimijoiden ja asukkaiden osaamista ja yhteistä osallistumista.

Etelä-Savo on sujuvan arjen ja laadukkaan ympäristön maakunta.

Osaavat ja hyvinvoivat ihmiset

- Maakuntaliitto koordinoi, seuraa ja edistää Etelä-Savon osaamisstrategian 2018-2021 toimeenpanoa järjestämällä säännöllisesti koulutustoitumijät yhteen kokoavia foorumeja, suunnittelemalla strategiassa asetettujen toimenpiteiden toteuttamista yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa sekä seuraamalla asetettujen tavoitteiden toteutumista.

- Maakuntaliitto edistää oppi- ja tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä elinkeinoelämän osaajatarpeeseen vastaamiseksi.
- Maakuntaliitto yhteensovittaa maakunnassa tehtävää osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointia osana koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnittelua.
- Maakuntaliitto osallistuu alueellisen hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoon ja osallistuu alueellisen hyte-ryhmän toimintaan sekä maakuntien väliseen verkostoyhteistyöhön. Maakuntaliitto tukee ennakoivaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä

Yhteisöllinen maakunta

- Maakuntaliitto viestii maakunnallisen osallisuusohjelman valmistumisesta ja organisoii osallisuusseminaarin alkuvuodesta 2020.
- Maakuntaliitto koordinoi maakunnallisen järjestöneuvottelukunnan toiminnan pilotointia (kausi 2019-2020) sekä maakunnallisen nuorisovaltuuston toiminnan ensimmäistä kokonaista toimintakautta. Maakuntaliitto juurruttaa osallisuusrakenteet maakuntaliiton toimintaan hyödyntäen hankeresursseja.
- Maakuntaliitto edistää ja tukee Etelä-Savon kulttuurin tulevaisuusohjelman toimeenpanoa.
- Maakuntaliitto koordinoi, seuraa ja edistää kulttuurihyvinvointisuunnitelman toteuttamista. Maakuntaliitto vetää ja kutsuu koolle vuonna 2018 perustettua Taikuhyve-verkostoa, joka toimeenpanee Etelä-Savon kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa.
- Maakuntaliitto osallistuu Romaniasiain neuvottelukunnan toimintaan ja alueellisen romanipoliittisen ohjelman laadintaan.

Arjen sujuvoittaminen

- Maakuntaliitto edistää Etelä-Savon saavutettavuutta ja sujuvaa arkea ajamalla maakunnan liikenteellistä etua, korostamalla perusväylänpidon ja korjausvelan hoitamista sekä laatimalla maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja osallistumalla valtakunnalliseen ja itäsuomalaiseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun
- Maakuntaliitto tukee kuntien alueidenkäytön kehittämistä suunnitteluprosesseissa ja tuottamalla tietoa kuntien kaavoitustarpeisiin
- Maakuntaliitto edistää taajamien elinvoimaisuutta ja uusiutumista sekä yhteistyötä, verkostoitumista, tiedonkulkua ja kokemusten vaihtoa.

Laadukas ympäristö

- Maakuntaliitto ylläpitää Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaa ja edistää maakunnan kulttuuriympäristöstrategian toteuttamista.
- Maakuntaliitto hoitaa Saimaan virkistysalueyhdistyksen hallinnon ja edesauttaa luonnon virkistyskäyttöä ja luontomatkailun kehittämistä.
- Maakuntaliitto edistää saimaannorpan ja Saimaan uhanalaisten kalalajien suojelua ja suojelun, kalastuksen ja matkailun yhteensovittamista.
- Maakuntaliitto ottaa huomioon ilmastonmuutoksen torjumisen ja siihen sopeutumisen sekä kestävä kehityksen periaatteet kaikessa kehittämissuunnittelussaan sekä edistää vähähiilisen yhteiskunnan kehittämistä. Maakuntaliitto osallistuu perustettavan maakunnallisen ilmastotyöryhmän toimintaan.

Etelä-Savo kasvaa kansainvälisyydestä ja digitaalisuudesta.

- Maakuntaliitto edistää liiketoiminnan ja arvonlisän syntymistä ja kasvua erityisesti metsään, ruokaan ja veteen perustuvien tuotantoketjujen kaikissa osissa.
- Maakuntaliitto vahvistaa elinkeinoelämän kilpailukykyä, uusiutumista, kasvua ja kansainvälistymistä. mm. edistämällä digitaalista ja fyysistä saavutettavuutta ja liiketoimintaosaamista.
- Maakuntaliitto hallinnoi D.O.Saimaa laatu- ja alkuperämerkkiä sekä edistää merkin tunnettuutta ja elintarvike- ja luovien alojen kansainvälistymistä.
- Maakuntaliitto luo kasvulle edellytyksiä edistämällä ennakoivaa ja kysyntää vastaavaa maankäyttöä, ohjaamalla kuntakaavoitusta sekä edistämällä muulla tavoin maakuntakaavan toteutumista.

Etelä-Savo kansainvälistää Saimaan matkailua.

- Maakuntaliitto edistää ja tukee Etelä-Savon matkailustrategian 2014–2020 toteuttamista sekä valmistele yhteistyössä matkailutoimijoiden kanssa vuoteen 2027 ulottuvan kestävä matkailustrategian.
- Maakuntaliitto edistää niin Saimaan kuin Lakelandin mittakaavassa tehtävää tiiviimpää yhteistyötä matkailun kansainvälisessä markkinoinnissa ja tukee tähän liittyvää tuotekehitystyötä.
- Maakuntaliitto toimii verkostomaisesti matkailun kehittämiseksi: osallistuu Visit Finlandin alueellisten asiantuntijoiden verkostoon, toimii Saimaa-strategiaryhmässä sekä vahvistaa maakunnan matkailutoimijoiden verkostomaista yhteistyötä.
- Maakuntaliitto tukee ja edistää maakunnan lähiruoka- ja luomutuotantoon perustuvaa ruokakulttuurin ja ruokamatkailun kehittämistyötä sekä kestävä elintarvikejärjestelmän kehittämistä.
- Maakuntaliitto edistää Euroopan kulttuuripääkaupunkistatuksen hakemista ja saamista Savonlinnaan vuodelle 2026 yhteistyössä Itä-Suomen maakuntien, Savonlinnan ja keskuskaupunkien kanssa sekä edistää alueen profiloitumista kulttuurin kautta.
- Maakuntaliitto edistää Unesco Global Geopark -statuksen saamista eteläiselle Saimaalle mm. olemalla mukana Saimaa Geopark yhdistyksen hallituksessa sekä edistää Saimaan luontomatkailutarjonnan laaja-alaista profiloimista LakeSaimaa – Purest Finland brändin mukaisesti.
- Maakuntaliitto edistää vapaa-ajan asumisen ja vapaa-ajan palvelujen kehittämistä.
- Maakuntaliitto edistää matkailua ja vapaa-ajan aktiviteetteja palvelevan infrastruktuurin parantamista.

Etelä-Savo synnyttää biotalouteen uutta liiketoimintaa ja innovatiivisia, kestäviä toimintamalleja.

- Maakuntaliitto edistää ja tukee maakunnan strategisten kärkien – metsän, ruoan ja veden – tuotteistamista korkean lisäarvon biotaloustuotteiksi ja -palveluiksi.
- Maakuntaliitto edistää kestävien toimintamallien luomista biotalousklusterin vahvistamiseksi.
- Maakuntaliitto edistää metsään, ruokaan ja veteen pohjautuvien tuotantoketjujen sivuvirtoja ja hävikkiä hyödyntävien kiertotalouskonseptien syntymistä.
- Maakuntaliitto tukee uusien teollisten biotalousinvestointien syntymistä Etelä-Savoon.
- Maakuntaliitto edistää uusiutuvaa energiantuotantoa ja vähähiiliseen yhteiskuntaan siirtymistä.

- Maakuntaliitto edistää puurakentamista tukemalla pilottirakennuskohdeiden käynnistämistä ja alan toimijoiden yhteistyötä.

Etelä-Savo luo ketteriä innovaatioita strategisilla kärkialoilla.

- Maakuntaliitto toteuttaa ja edistää Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategiaa 2018–2021 mm. vahvistamalla metsään, veteen ja ruokaan perustuvia ja hyvinvointia edistämistä tukevia kehitys- ja innovaatioalustoja.
- Maakuntaliitto edistää metsään, veteen ja ruokaan perustuvia ja niitä tukevia innovaatioita.
- Maakuntaliitto edistää uusien palveluinnovaatioiden tuotteistamista.
- Maakuntaliitto jalkauttaa mm. maakunnallisessa *Elinkeinot murroksessa* -hankkeessa käytännön toimiksi Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistä älykkään erikoistumisen strategiaa mm. edistämällä TKI-toimijoiden ja innovaatio-ekosysteemien verkostoitumista.
- Maakunta syventää yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen kanssa Elinkeinot murroksessa -hankkeen ja siihen liittyvän yrityspilotin toimeenpanossa ja hyödyntää hankkeen kansainvälisen verkoston kautta saatavaa lisäarvoa.

Yhteistyö, edunvalvonta ja viestintä

Tavoitteet vuodelle 2020:

- Maakunnan näkyvyys, toimijoiden ja asukkaiden osallisuus ja toiminnan avoimuus lisääntyvät.
- Maakunnan edun ajaminen on oikea-aikaista ja tuloksellista.
- Maakuntaliiton tekemä yhteistyö mm. maakunnan kuntien, elinkeinoelämän, median, järjestökentän kanssa sekä ulkoinen yhteistyö ml. kansainvälinen yhteistyö, on sujuvaa ja vaikuttavaa.

Viestintä osana vaikuttamista

Etelä-Savon maakuntaliiton edunvalvontaa ja viestintää toteutetaan yhteistyönä Etelä-Savon asukkaiden, kuntien ja maakunnan parhaaksi. Monipuolinen sidosryhmäyhteistyö ja viestintä lisäävät maakunnan toiminnan vaikuttavuutta ja näkyvyyttä sekä tukevat maakunnan tavoitteiden saavuttamista. Toimivilla, monipuolisilla sekä laaja-alaisilla yhteiskuntasuhteilla niin maakunnan sisällä kuin ulkopuolellakin tuodaan esiin maakunnan tavoitteita eri päätöksentekotasolla ja intressiryhmissä. Nopeasti muuttuviin tilanteisiin reagoidaan sidosryhmäverkoston yhteistyötä hyödyntäen. Maakuntaliitto ylläpitää tilannekuvaa maakunnasta ja antaa siten avaimet oikeanlaiselle vaikuttamiselle maakunnan parhaaksi.

Maakuntaliiton omaa viestintää tehdään aktiivisesti. Eri valmisteluprosesseissa muodostuneita maakunnallisia tavoitteita edistetään laaja-alaisella viestinnällä. Kohderyhmiä ovat luottamushenkilöt, jäsenkunnat, kuntayhtymät, rahoittajaviranomaiset ja maakunnan kehittäjäorganisaatiot, valtionhallinto, tiedotusvälineet sekä maakunnan yritykset ja asukkaat. Viestintäkanavia ovat muun muassa maakuntaliiton verkkosivusto esavo.fi, kerran kuussa ilmestyvä sähköinen uutiskirje, sosiaalinen media (Twitter ja Facebook) ja perinteinen tiedote. Viestinnässä tuodaan esiin maakuntaliiton osaamista ja asiantuntemusta sekä ollaan sidosryhmien ja median tavoitettavissa ja käytettävissä. Maakuntaliitto ylläpitää tilannekuvaa maakunnasta ja antaa siten avaimet oikeanlaiselle vaikuttamiselle maakunnan parhaaksi.

Laaja-alaista yhteistyötä

Maakuntien välisellä yhteistyöllä tuodaan lisää vahvuutta ja vaikuttavuutta yhteisten tavoitteiden edistämiseen. Maakuntajohtaja toimii vuonna 2020 Suomen maakuntajohtajat ry:n hallituksen puheenjohtajana ja Etelä-Savon maakuntaliitto on maakuntien viestintäverkoston puheenjohtajamaakunta. Maakuntaliitto on vuonna 2020 lisäksi Itä-Suomen neuvottelukunnan ja Itä-Suomen yhteistointiminta-alueen työvaliokunnan puheenjohtajamaakunta. Itä-Suomen maakuntien linjaamat yhteiset tavoitteet ovat saavutettavuus, osaava ja elinvoimainen Itä-Suomi sekä kansainvälisyys. Etelä-Savon maakuntaliitto tekee myös yhteistyötä vaalipiirin alueella Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan kanssa.

Etelä-Savon maakuntaliiton työssä korostuu kansallisen yhteistyön lisäksi myös kansainvälinen yhteistyö. Pääasialliset yhteistyösuunnat ovat Pohjoisen harvaan asutut alueet (NSPA eli Northern Sparsely Populated Areas), Euroopan unioni, Kiina ja Venäjä. Maakuntaliitto on muun muassa Suomalais-Venäläisen kauppakamarin jäsen. Yhteistyön kehittämiseen Venäjän kanssa panostetaan vuonna 2020. Muun muassa matkailussa ja rajanylityksessä tämä näkyy jo. Pitkään ajettu

päätös Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistämisestä avaa mahdollisuuksien entistä tiiviimpään vuorovaikutukseen maakunnan ja Venäjän välillä.

Kiinan kanssa jatketaan tiivistä ja hyvin sujuvaa yhteistyötä. Maakuntaliitto luo puitteita yhteistyölle ja antaa taustatukea muille maakunnan toimijoille. Vuonna 2020 Kiina-yhteistyössä korostetaan maakunnan strategisia kärkiä, joista erityisesti vesi on noussut merkittäväksi.

EU-politiikan osalta keskeisiä vaikuttamisen kohteita ovat EU-instituutiot Brysselissä. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliitoilla on Brysselissä yhteinen EU-toimisto. Perinteisten yhteistyösuuntien lisäksi Lähi-idän ja Afrikan kaltaiset alueet ovat mahdollisuuksia myös Etelä-Savolle ja sen yrityksille ja muille toimijoille

Maakuntaliitto toimii kokoavana yhteistyöalustana ja viestinviejänä

- Maakuntaliitto tekee tiivistä yhteistyötä naapurimaakuntien kanssa Itä-Suomessa ja Kaakkois-Suomen alueella muun muassa laatimalla yhteisiä tavoitteita ja pitämällä yhteyttä alueen kansanedustajiin ja muihin vaikuttajatahoihin sekä osallistumalla Itä- ja Kaakkois-Suomi yhteistyöhön.
- Maakuntaliitto toteuttaa koko henkilöstönsä toimesta tehtäväalueisiinsa liittyvää edunvalvontaa eri vaikuttamiskanavia käyttäen. Keskeiset kannanotot ja lausunnot päättää maakuntahallitus.
- Maakuntaliitto toimii hyvässä yhteistyössä kansainvälisten kumppanien kanssa ja luo verkostoja maakunnan toimijoiden kansainvälisyyden tukemiseksi.
- Maakuntaliitto kehittää ja hyödyntää omia tapahtumiaan kuten maakuntapäivää, Etelä-Savon valtuuskunnan kokoontumista ja Päämajasymposiumia sidosryhmäsuhteiden rakentajina ja viestinnän kanavana.
- Maakuntaliitto on aktiivinen osallistuja ja toimii hyvässä vuorovaikutuksessa maakunnan elinkeinoelämän, median ja järjestökentän sekä muiden alueen toimijoiden kanssa.
- Maakuntaliitto tunnistaa keskeiset valtion politiikkalinjaukset ja niistä johdetut lainsäädännön muutokset ja valtion budjetin alueelliset vaikutukset sekä pyrkii vaikuttamaan niihin.
- Maakuntaliitto toteuttaa yksin sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tiedotus - ja markkinointitoimia, jotka lisäävät näkyvyyttä, osallisuutta ja avoimuutta.

Taloudelliset voimavarat

Liiton käytettävissä olevat taloudelliset resurssit koostuvat valtion talousarvioissa sille osoitetusta kehittämisrahoituksesta sekä liiton omasta talousarvioista, johon rahoitus kannetaan jäsenkuntien maksuosuuksina.

Taloussuunnitelman toimintavuosien toimintatulot ja – menot sekä rahoitustulot ja – menot ja jäsenkuntien maksuosuudet käyvät ilmi alla olevasta taulukosta:

TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022 Hankkeet nettona

1 000€	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatulot	2 486	2 351	2 351
Toimintamenot	-2 585	-2 496	-2 511
Toimintakate	-100	-145	-160
Rahoitustulot	0	0	0
Rahoitusmenot	0	0	0
Vuosikate	-100	-145	-160
Tilikauden tulos	-100	-145	-160
Jäsenkuntien maksosuudet	2 450	2 315	2 315
Maksuosuuksien muutokset	0,0 %	-6 %	

Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi muodostuu vuoden 2020 talousarvioista. Talousarvio 2020 on laadittu 100 000 euroa alijäämäiseksi. Vuoden 2020 talousarvio on tehty vuoden 2019 suuntaviivoja noudattaen siten, ettei jäsenkuntien maksuosuuksiin olla esitetty tehtäväksi muutoksia.

Vuoden 2021 taloussuunnitelmaan vaikuttaa vuoden 2021 alusta tapahtuva Heinäveden ja Joroisten kuntien maakunnanvaihdos. Tällä on luonnollisesti suora vaikutus kuntayhtymän tuloihin 2021. Vuoteen 2020 nähden kahden maakuntaa vaihtavan kunnan suora vaikutus kuntaosuuksiin on vuonna 2021 n. -5.5% eli n. 135 000 euroa. Liitto hakee toiminnan tehostamisesta säästöjä kuntaosuuksien vähenemisen vuoksi. Lisäksi myös vuoden 2021 ja 2022 taloussuunnitelmat on laadittu alijäämäisiksi, koska maakuntaliitolla on käytössään edellisvuosien ylijäämiä.

Edellä esitetyn taloussuunnitelman toimintatulot muodostuvat pääosin jäsenkuntien maksuosuuksista. Hankkeisiin on käytettävissä kehittämisrahoitusta,

jonka suuruus vaihtelee vuosittain ja täsmentyy talousarvion käyttösuunnitelmassa. Hanketoiminnan nettokustannukset esitetään taloussuunnitelman toimintamenoissa.

Talousarvio 2020

Keväällä tehdyn seutukuntakerroksen ja syyskuussa Pieksämäellä käydyn talous- ja toimintakeskustelun perusteella vuoden 2020 talousarvioon esitetään jäsenkuntien jäsenmaksut pidettäväksi vuoden 2019 tasolla. Maksuosuuksia laskettiin vuonna 2016 3%. Kahtena edellisellä vuonna niitä on puolestaan nostettu, mutta maksuosuudet ovat alle 2016 tason. Vuoden 2021 alkuun sijoittuva Heinäveden ja Joroisten kuntien maakunnan vaihto vaikuttaa merkittävästi maakuntaliiton talouteen, mutta myös 2020 joudutaan esittämään alijäämäistä talousarviota. Tilikauden tulos olisi 100 000 euroa alijäämäinen, koska maakuntaliitolla on käytössään edellisten vuosien ylijäämiä.

TALOUSARVIO 2020 Hankkeet nettona

€	TA 2019	TA 2020	Muutos%
Toimintatulot	2 481 600	2 485 600	0,2 %
Toimintamenot	-2 606 300	-2 585 300	-0,8 %
Toimintakate	-124 700	-99 700	-20,0 %
Rahoitustulot			0,0 %
Rahoitusmenot	-300	-300	0,0 %
Vuosikate	-125 000	-100 000	-20,0 %
Tilikauden tulos	-125 000	-100 000	-20,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	125 000	-100 000	-20,0%
Tulot yhteensä	2 481 600	2 485 600	0,2 %
Menot yhteensä	-2 606 600	-2 585 600	-0,8 %

Valtuuston käsittelemässä talousarviossa hankkeet on huomioitu vain nettokustannusten osalta. Maakuntahallitus käsittelee talousarvion tulosityksiköittäin ja hankkeittain sekä täsmentää talousarviota käyttösuunnitelmassa.

Talousarvioehdotuksessa on huomioitu olemassa oleva henkilöstö. Talousarviota laadittaessa on kunta-alan uuden sopimuskauden neuvottelut aluillaan. Nykyinen sopimuskausi päättyy 31.3.2020, eikä uudelle sopimuskaudelle mahdollisesti tulevista palkankorotuksista ole vielä tietoa.

Talousarvio sitoo maakuntahallitusta toimintatulojen ja -menojen sekä rahoitustulojen ja -menojen tasolla.

Talousarvion rakenne

Maakuntahallituksen talousarvioehdotus jaetaan kolmeen tehtäväalueeseen:

- Luottamushenkilöhallinto
- Virasto
- Hankkeet *)

Luottamushenkilöhallinto sisältää kolmen kustannuspaikan kustannukset:

- Luottamushenkilöhallinto eli valtuusto ja hallitus (sis. myös maakuntajohtajan kulut)
- Tarkastuslautakunta
- Osallisuustoiminta (sis. maakunnallisen nuorisovaltuuston ja järjestöneuvottelukunnan)

Viraston sisällä kustannukset jaetaan neljälle kustannuspaikalle:

- Aluekehitysyksikkö
- Aluesuunnittelu-yksikkö
- Hallinto- ja kehittämissyksikkö
- Maakuntajohtajan esikunta

**) Hankkeissa ovat kaikkien niiden maakuntaliiton hallinnoimien hankkeiden tuotot ja kulut, jotka ovat tiedossa talousarvion laadinnan hetkellä. Tehtäväalueen talousarvio täydentyy käyttösuunnitelmassa mahdollisten uusien hankkeiden käynnistyessä.*

Talousarvioehdotukseen sisältyvät hankkeet

Talousarvioehdotuksessa on huomioitu seuraavat vireillä olevat hankkeet:

- Rakennerahasto-ohjelmien tekninen tuki EAKR
- Kulttuurista elinvoimaa Järvi-Suomeen – Savonlinna Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026
- Järjestöjen ääni mukaan maakunnan kehittämiseen
- e=mc2 Nuorten osallisuudesta energiaa Etelä-Savoon *)
- Elinkeinot murroksessa (ELMO2) – Etelä-Savon maakunnallinen toimeenpanohanke
- Esavoennakoi 360° - Etelä-Savon ennakointihanke 2019-2022
- Digituen alueellinen koordinaatio Etelä-Savossa *)

**) Tilanne 10/2019: Hankkeesta on jätetty rahoitushakemus maakuntahallituksen päätöksen mukaisesti, mutta rahoituspäätöstä ei vielä ole.*

Hankkeiden tulot ja menot 2020

€	TA 2019	TA 2020
Hankkeiden tulot	488 325	685 500
Hankkeiden menot	-649 350	-921 800
Tilikauden yli/alijäämä	-161 025	-236 300

Talousarviotaululukset vuosille 2020 – 2022

- Investointiosa
- Rahoitusosa
- Tuloslaskelmaosa
- Käyttötalousosa
- Henkilöstö
- Kuntien maksusuudet

INVESTOINTIOSA	Talousarvio 2020				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Talous- ja henkilöstöhallinnon yhtiö					
Investointimeno	0	-60 000	0	0	0

Maakuntaliitto oli mukana valmistelemassa vuonna 2019 Etelä-Savon, Etelä-Karjalan ja Pohjois-Karjalan talous-, henkilöstö- ja ICT yhtiön perustamista. Maakuntaliitto osallistui ja pääomitti yhtiöitä yhteensä 60 000 €. Osakkeet jakautuivat Inhouse-yhtiö Meita Oy:n 1389 osakkeiden hankintaan (36 euroa kappale) ja Outhouse-yhtiö Efetta Oy:n 2500 (4 euroa kappale) osakkeen hankintaan. Investoinnille ei ole arvioitavissa tuloja.

RAHOITUSOSA	Talousarvio 2020				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-151 367	-125 000	-100 000	-145 000	-160 000
Tulorahoituksen korjaukset					
Toiminnan rahavirta	-151 367	-125 000	-100 000	-145 000	-160 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot		-60 000			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Investointien rahavirta		-60 000			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-151 367	-185 000	-100 000	-145 000	-160 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Rahoituksen rahavirta					
Valkutus maksuvalmiuteen	-151 367	-185 000	-100 000	-145 000	-160 000
Rahavarat 31.12.	876 577	691 577	551 577	446 577	286 577
Rahavarat 1.1.	832 585	876 577	691 577	551 577	446 577

TP = Tilinpäätös
 TA = Talousarvio
 TS = Taloussuunnitelma

TULOSLASKELMAOSA

Talousarvio 2020

Hankkeet nettona

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	Muutos 2019-2020 %
TOIMINTATUOTOT	2 471 129	2 481 600	2 485 600	2 350 800	2 350 800	0,2
TOIMINTAKULUT	-2 329 174	-2 606 300	-2 585 300	-2 495 500	-2 510 500	-0,8
	141 954	-124 700	-99 700	-144 700	-159 700	
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0,0
Korkotuotot	9 999	0	0	0	0	0,0
Muut rahoitustuotot	-54	-200	-200	-200	-200	0,0
Korkokulut	-90	-100	-100	-100	-100	0,0
Muut rahoituskulut	9 855	-300	-300	-300	-300	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0,0
VUOSIKATE	151 809	-125 000	-100 000	-145 000	-160 000	
TILIKAUDEN TULOS	151 809	-125 000	-100 000	-145 000	-160 000	

TULOSLASKELMAOSA

Talousarvio 2020

Hankkeet bruttona	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	Muutos 2019-2020 %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 640 719	2 598 800	2 609 100	2 343 800	2 343 800	0,4
Tuet ja avustukset						
Tuet ja avustukset valtiolta	2 888 988	371 125	562 000	370 000	40 000	51,4
Tuet ja avustukset muilta	83 063	0	0			
Tuet ja avustukset	2 972 051	371 125	562 000	370 000	40 000	51,4
Vuokratuotot	0				0	
Muut toimintatuotot	0					
TOIMINTATUOTOT	5 612 770	2 969 925	3 171 100	2 713 800	2 383 800	6,8
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 777 859	-1 585 000	-1 772 000	-1 594 600	-1 399 500	11,8
Eläkekulut	-372 603	-330 650	-363 250	-331 150	-297 450	9,9
Muut henkilöstösivukulut	-34 967	-33 250	-27 650	-22 650	-22 450	-16,8
Henkilöstökulut	-2 185 428	-1 948 900	-2 162 900	-1 948 400	-1 719 400	11,0
Palvelujen ostot						
Muiden palvelujen ostot	-2 953 784	-869 025	-815 700	-646 200	-584 900	-6,1
Palvelujen ostot	-2 953 784	-869 025	-815 700	-646 200	-584 900	-6,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-105 748	-87 900	-91 500	-104 700	-80 000	4,1
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-105 748	-87 900	-91 500	-104 700	-80 000	4,1
Avustukset	-7 900	0				
Muut toimintakulut						
Vuokrat	-218 399	-188 800	-200 700	-159 200	-159 200	6,3
Muut toimintakulut	-218 399	-188 800	-200 700	-159 200	-159 200	6,3
TOIMINTAKULUT	-5 471 258	-3 094 625	-3 270 800	-2 858 500	-2 543 500	5,7
TOIMINTAKATE	141 512	-124 700	-99 700	-144 700	-159 700	
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot					0	
Muut rahoitustuotot	9 999				0	
Korkokulut	-54	-200	-200	-200	-200	
Muut rahoituskulut	-90	-100	-100	-100	-100	
Rahoitustuotot ja -kulut	9 855	-300	-300	-300	-300	
VUOSIKATE	151 367	-125 000	-100 000	-145 000	-160 000	
TILIKAUDEN TULOS	151 367	-125 000	-100 000	-145 000	-160 000	

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarvio 2020

Hankkeet bruttona

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	Muutos 2019-2020 %
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 427 012	2 449 600	2 449 600	2 314 800	2 314 800	0,00
Muut toimintatuotot	0					0,00
TOIMINTATUOTOT	2 427 012	2 449 600	2 449 600	2 314 800	2 314 800	0,00
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-114 129	-182 300	-198 300	-198 300	-198 300	8,8
Eläkekulut	-14 615	-25 450	-25 350	-25 350	-25 350	-0,4
Muut henkilöstösivukulut	-1 326	-2 650	-2 150	-2 150	-2 150	-18,9
Henkilöstökulut	-130 070	-210 400	-225 800	-225 800	-225 800	7,3
Palvelujen ostot						
Muiden palvelujen ostot	-298 149	-294 600	-264 900	-249 900	-249 900	-10,1
Palvelujen ostot	-298 149	-294 600	-264 900	-249 900	-249 900	-10,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-19 894	-20 100	-20 600	-20 600	-20 600	2,5
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-19 894	-20 100	-20 600	-20 600	-20 600	2,5
Avustukset						
Muut toimintakulut						
Vuokrat	-47 482	-54 500	-56 300	-43 800	-43 800	3,3
Muut toimintakulut	-47 482	-54 500	-56 300	-43 800	-43 800	3,3
TOIMINTAKULUT	-495 595	-579 600	-567 600	-540 100	-540 100	-2,1
LUOT.HLÖHALL. NETTO	1 931 417	1 870 000	1 882 000	1 774 700	1 774 700	0,6
VIRASTO						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	38 123	25 000	29 000	29 000	29 000	16,0
Tuet ja avustukset	5 994	7 000	7 000	7 000	7 000	0,0
TOIMINTATUOTOT	44 117	32 000	36 000	36 000	36 000	12,5
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-931 486	-1 101 000	-1 034 000	-1 034 000	-1 034 000	-6,1
Eläkekulut	-227 338	-253 700	-244 500	-244 500	-244 500	-3,6
Muut henkilöstösivukulut	-19 963	-24 700	-16 600	-16 600	-16 600	-32,8
Henkilöstökulut	-1 178 787	-1 379 400	-1 295 100	-1 295 100	-1 295 100	-6,1
Palvelujen ostot						
Muiden palvelujen ostot	-270 684	-327 075	-326 500	-326 500	-326 500	-0,2
Palvelujen ostot	-270 684	-327 075	-326 500	-326 500	-326 500	-0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-57 472	-58 000	-55 400	-55 400	-55 400	-4,5
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-57 472	-58 000	-55 400	-55 400	-55 400	-4,5
Avustukset						
Muut toimintakulut						
Vuokrat	-95 086	-101 200	-104 400	-94 400	-94 400	3,2
Muut toimintakulut	-95 086	-101 200	-104 400	-94 400	-94 400	3,2
TOIMINTAKULUT	-1 602 048	-1 865 675	-1 781 400	-1 771 400	-1 771 400	-4,5
VIRASTO NETTO	-1 557 931	-1 833 675	-1 745 400	-1 735 400	-1 735 400	-4,8
HANKKEET						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	175 583	124 200	130 500	0	0	5,1
Tuet ja avustukset	2 966 058	364 125	555 000	363 000	33 000	52,4
Muut toimintatuotot	462					
TOIMINTATUOTOT	3 142 104	488 325	685 500	363 000	33 000	40,4
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-732 244	-301 700	-539 700	-362 300	-167 200	78,9
Eläkekulut	-130 649	-51 500	-93 400	-61 300	-27 600	81,4
Muut henkilöstösivukulut	-13 678	-5 900	-8 900	-3 900	-3 700	50,8
Henkilöstökulut	-876 571	-359 100	-642 000	-427 500	-198 500	78,8
Palvelujen ostot						
Muiden palvelujen ostot	-2 384 951	-247 350	-224 300	-69 800	-8 500	-9,3
Palvelujen ostot	-2 384 951	-247 350	-224 300	-69 800	-8 500	-9,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-28 382	-9 800	-15 500	-28 700	-4 000	58,2
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-28 382	-9 800	-15 500	-28 700	-4 000	58,2
Avustukset						
Muut toimintakulut		0	0			
Vuokrat	-75 831	-33 100	-40 000	-21 000	-21 000	20,8
Muut toimintakulut	-75 831	-33 100	-40 000	-21 000	-21 000	20,8
TOIMINTAKULUT	-3 373 635	-649 350	-921 800	-547 000	-232 000	42,0
HANKKEET NETTO	-231 531	-161 025	-236 300	-184 000	-199 000	46,7

HENKILÖSTÖ VUONNA 2020

	HLÖ 2019	HTV 2019	HLÖ 2020	HTV 2020
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO				
Maakuntajohtaja	1	1	1	1
LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO YHT.	1	1	1	1
VIRASTO				
HALLINTO- JA KEHITTÄMISYKSIKKÖ				
Hallinto- ja kehittämisjohtaja		1		1
Henkilöstöasiantuntija		1		1
Hallintosihteeri		1		1
Taluspäällikkö		1		1
Tiedonhallinnan asiantuntija		1		
Tietojärjestelmäpäällikkö		1		1
Virastoemäntä		1		1
YHTEENSÄ	7	7,0	6	6,0
ALUESUUNNITTELUYKSIKKÖ				
Aluesuunnittelujohdaja		1		1
Kaavoituspäällikkö		1		1
Kehittämispäällikkö, liikenne		0,96		1
Ympäristöpäällikkö		1		1
YHTEENSÄ	4	3,96	4	4,0
ALUEKEHITYSYKSIKKÖ				
Aluekehitysjohtaja		1		1
Kehittämispäällikkö, elinkeinoelämä/innovaatio toiminta		1		1
Kehittämispäällikkö, hyvinvointi		1		1
Kehittämispäällikkö, matkailu ja kulttuuri		1		1
Kehittämispäällikkö, koulutus, tutkimus, ennakointi		1		1
Ohjelmapäällikkö, maakuntastrategia ja -ohjelma		1		1
Tilastoasiantuntija		1		1
YHTEENSÄ	7	7,0	7	7,0
MAAKUNTAJOHTAJAN ESIKUNTA				
Maakuntajohtajan sihteeri		1		1
Viestintäpäällikkö		1		1
YHTEENSÄ	2	2,0	2	2,0
VIRASTO YHTEENSÄ	20	19,96	19	19
HANKKEET				
ENNAKOINTIVERKKO				
Ennakointiasiantuntija		0,25		
Ennakointiasiantuntija		0,25		
YHTEENSÄ		0,50		
ETELÄ-SAVON HENKILÖLIKENNEJÄRJ.UUD.PILOT.				
Kehittämispäällikkö		0,04		
HALLINNOLLINEN TEKNINEN TUKI, EAKR				
Maksatusasiantuntija		0,6		0,6
Maksatusasiantuntija		1		1
Maksatusasiantuntija		1		1
Ohjelmapäällikkö		1		1
YHTEENSÄ	4	3,6	4	3,6
INDUSTRIAL TRANSITION-PILOTIN TOIMEENP. E-SAVOSSA				
Projektiassistentti	1	0,04		
KOHTI UUTTA ETELÄ-SAVOA - MUUTOVALM.SUUNN.				
Henkilöstöasiantuntija, maakuntaudistus	1	0,17		
ESAVOENNAKOI 360 -Etelä-Savon ennakointihanke 2019-22				
Ennakointiasiantuntija		0,75		1,00
Ennakointiasiantuntija		0,75		1,00
YHTEENSÄ	2	1,50	2	2,00
VÄLINEITÄ TAAJAMIEN ELINVOIMAISUUTEEN JA UUSIUT.				
Rakennusinventoija	1	0,42		
KULTTUURISTA ELINVOIMAA JÄRVI-SUOMEEN - SAVONLINNAN				
EUROOPAN KULTTUURIPÄÄKAUPUNGIKSI 2026				
Koordinaattori				0,50
Koordinaattori				0,50
YHTEENSÄ			2	1,00
E=MC2 NUORTEN OSALLISUUDESTA ENERGIAA ESAVOON				
Projektikoordinaattori				1,00
Projektikoordinaattori				0,50
YHTEENSÄ			2	1,50
JÄRJESTÖJEN ÄÄNI				
Hankekoordinaattori			0	0,50
ELINKEINOT MURROKSESSA (ELMO2)				
Projektipäällikkö			1	1,00
DIGI-TUKI				
Projektikoordinaattori			1	0,75
HANKKEET YHTEENSÄ	9	6,3	12	10,35
KAIKKI YHTEENSÄ	30	27,2	32	30,35

KUNTIEN MAKSUOSUUDET 2020, alustavat

	Lask. verotulot 2017 ^{*)} €	2020 maksuosuudet €	%	Maksuosuus 2019 €	Muutos 2019-2020 €
Enonkoski	3 848 835	20 936	0,8547	20 936	0
Heinävesi	9 884 397	53 766	2,1949	53 766	0
Hirvensalmi	6 396 404	34 793	1,4204	34 793	0
Joroinen	14 888 443	80 986	3,3061	80 986	0
Juva	17 310 270	94 159	3,8439	94 159	0
Kangasniemi	15 673 706	85 257	3,4805	85 257	0
Mikkeli	174 158 951	947 339	38,6732	947 339	0
Mäntyharju	17 916 182	97 455	3,9784	97 455	0
Pertunmaa	4 476 771	24 351	0,9941	24 351	0
Pieksämäki	55 877 809	303 948	12,4081	303 948	0
Puumala	7 021 981	38 196	1,5593	38 196	0
Rantasalmi	9 320 240	50 698	2,0696	50 698	0
Savonlinna	106 658 255	580 168	23,6842	580 168	0
Sulkava	6 902 561	37 547	1,5328	37 547	0
YHTEENSÄ	450 334 803	2 449 600	100	2 449 600	0

muutos-%

0,0

^{*)} Lähde Valtiovarainministeriö

ETELÄ-SAVON
MAAKUNTALIITTO